
DE GROENE AMSTERDAMMER

Weekboek van een deelnemer (11)

Droommaatregel

Frans Verhagen is lid geworden van de PvdA, want op dit moment in de geschiedenis kun je niet meer blijven toekijken. Deze week: dromen over maatregelen.

door Frans Verhagen

22 februari 2017

De zes Kamerleden die vorige week in het Koninklijk Instituut voor de Tropen debatteerden over migratie en ontwikkelingshulp reizen veel. Ze vertelden over hun ervaringen, in Libanon, in Kenia, in Griekenland, in Turkije. Een enkeling overdreef wat, of zo klonk het, vertellend over het vasthoudend doorvragen over het geld voor de opvang van de 60.000 vluchtelingen in Griekenland. We moesten ons niet vergissen: hier stonden vijf mannen en één vrouw die ter plekke onderzoek hadden gedaan. Een tikje verontschuldigend, alsof ze alleen maar reisjes maakten, zei Agnes Mulder van het CDA dat reizen nou eenmaal erbij hoorde. Vergelijk het maar met een werkbezoek naar wijken of verzorgthuizen waar je anders nooit komt.

Het was minder een debat dan, zoals zo vaak dit jaar, de VVD tegen de rest. De verschillen waren dan ook groot. Het ging van GroenLinks aan het ene einde, met 2,1 miljard extra voor internationale samenwerking, naar de VVD, met 2,7 miljard minder, nadat er onder Rutte/Wilders al 800.000 euro was bezuinigd en onder Rutte II, met toch de PVDA aan boord, nog eens een miljard. Niet zo verrassend dat de VVD in de verdediging zat, Kamerlid Han ten Broeke's favoriete rol.

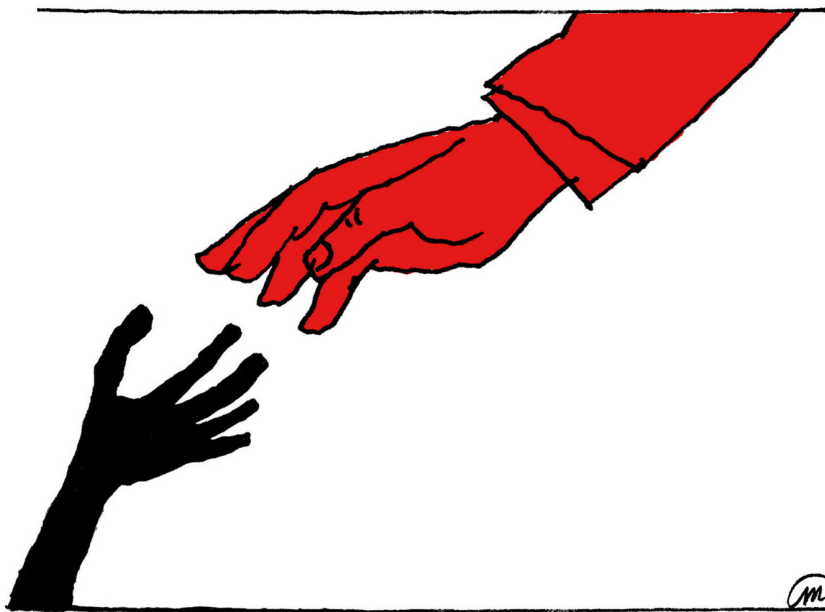
Frenk van der Linden was de dirigent van een avond met een volle bak, jonger dan ik meestal tegenkom bij kiezersbijeenkomsten. De organisatoren, het KIT en ViceVersa, een journalistenorganisatie werkend vanuit het KIT, hadden in elk geval hun achterban opgetrommeld. Ten Broeke had terecht ingeschat dat hij weinig handen op elkaar zou krijgen. Gelukkig werd de zaal door Van der Linden alleen voor opwarmdoeleinden ingeschakeld, zodat de door mij verafschuwde 'Rode Hoed'-vragensteller geen kans kreeg: iemand die niet een vraag stelt maar een monoloog houdt over een nauwelijks gerelateerd onderwerp.

Van der Linden haalde uit zijn trukendoos de vraag aan de zaal wat hun droommaatregel zou zijn. Een goeie truc. Het zette me zelf ook aan het denken. Het nadeel en tegelijk het voordeel is dat je mag loszingen van wat mogelijk is, dat heb je zo met dromen. Toch werd er weinig radicaal gedroomd. Veel

business as usual.

De indruk die bij mij bleef hangen, als iemand die weinig weet van ontwikkelingsbeleid en over migratie alleen wat de media brengen, was dat er uitstekend wordt samengewerkt door de linkse partijen. We hoorden zo ongeveer wat het beleid zou gaan worden in een nieuw kabinet zonder de VVD. Dat iedereen de armoede en achterstand wil verminderen in landen die nu economische en oorlogsvluchtelingen leveren, wil ik best geloven. Hoe dat zou moeten hoorde ik niet.

Over de migratiedruk hoorde ik verstandige woorden van Kamerlid Eric Smaling, die de SP vaker zou moeten inzetten. De getallen zijn natuurlijk onthutsend. De bevolkingsgroei in het Midden-Oosten en Afrika alleen al zal een gestadige druk op de Europese grenzen garanderen. En inderdaad, als je zelf daar woonde zou je ook wel een beter leven willen. De spanning tussen de in algemene woorden onderkende menselijke wens van zo'n beter leven en de menselijke impuls om ons beter leven af te schermen, kan alleen maar groter worden. De enige echte vraag bleek daarom: hoe zorg je dat ze daar blijven?

De Turkije-deal werd als een soort leugen om bestwil geaccepteerd. Vervelende proto-dictatuur, niet welkom in Europa. Goed, het kostte wat, maar zo waren we van een probleem af. Waarom is een deel daarvan niet uitgevoerd? Polen en Hongarije zijn gemakkelijke doelwitten, maar ik hoorde dat wij van de 3800 beloofde opvangplekken er ook maar 1200 hebben waargemaakt. De woorden over Griekse kampen waar veel geld naartoe gaat maar weinig mensen uit komen, klonken bleekjes. Michiel Servaas van de PVDA vond dat er consequenties moesten zijn voor landen die niet hun afgesproken deel leveren. Daar wil ik wel meer over horen.

Het was een avond waar ik normaliter, als gewoon consument van verkiezingscampagnes, niet naartoe gegaan zou zijn. Als deelnemer, nou ja, toehoorder, was ik blij er te zijn. Ik zie mezelf als een redelijk geïnformeerd burger, maar met name over ontwikkelingshulp kwam ik qua kennis niet veel verder dan de clichés. Van zo'n avond word je wijzer, al was het maar in bewustzijn van je onkunde. De verschillen tussen de VVD en de rest waren evident, met het CDA ergens er tussenin bungelend. Mevrouw Mulder probeerde defensie-uitgaven binnen te smokkelen als migratie- en ontwikkelingsbeleid. Dat viel niet zo goed.

Zelf droomde ik wat radicaler dan de mensen die een microfoon voorgehouden kregen. In mijn droom mag iedereen komen, iedereen mag weggaan. Een veerboot tussen Libië en Italië, tussen Turkije en Griekenland. Opvang wordt niet geregeld. Meer de immigrantensamenleving zoals Amerika die kende tot 1924 en na 1965. Zowat iedereen werd binnengelaten maar je moest het zelf maar uitzoeken. Ja, het leidt tot een andere maatschappij, dat vind ik niet erg. Een heikeler vraagstuk is of je de verzorgingsstaat kunt handhaven met open grenzen. Of kun je alleen een ideale samenleving maken als je er een hek omheen zet en voor jezelf zorgt? Stevenen we af op een variant op *gated communities*, landen die het wel goed hebben maar zich afsluiten voor de rest?

In mijn droomwereld kan zo'n samenleving niet ideaal zijn. Dat is mijn doornuitdaging dan: een gematigde verzorgingsstaat voor inwoners, open grenzen zonder voorzieningen voor wie wil komen kijken of het hier bevalt en of er valt te overleven. Vrij om te komen, vrij om te gaan. Amerika is daar niet slechter van geworden.

Uit De Groene Amsterdammer van 22 februari 2017
www.groene.nl/2017/8

De Groene Amsterdammer
Onafhankelijk weekblad sinds 1877